

Asia: VN/34059/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeeseen liittyvistä säädösmuutoksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeessa ja sen perusteella laadituissa lakimuutosluonnoksissa sekä hallituksen esityksessä on huolestuttavaa se, että valmistelu ei ole ollut avointa eikä vuorovaikutteista. Sen paremmin ammatillisen- kuin lukiokoulutuksenkaan edustajia ei ole kuultu valmisteluvaiheessa. Myös niille tahoille, jotka on valittu edustamaan koulutuksen järjestäjiä, on annettu kielto kommunikoida valmistelusta ja kerätä palautetta koulutuksen järjestäjiltä. Myöskään hallituksen esityksestä ei ole pyydetty lausuntoja niiltä tahoilta, joita lakiesityksen koskevat, eli ammatillisen- ja lukiokoulutuksen järjestäjiltä.

Hallituksen esityksen perusteluissa on otettu kantaa siihen, kuinka suuri osa esim. yliopistotutkinnon suorittaneista on suorittanut aikaisemmin ammatillisen tutkinnon. Johtopäätökset ovat vääristyneitä, koska ei ole selvitetty, miksi jakauma on nykyisen kaltainen.

- Lähtökohtaisesti ylioppilastutkinto ei anna valmiuksia työelämään, joten ylioppilastutkinnon suorittaminen edellyttää pääsääntöisesti jatkokoulutusta työmarkkinakelpoisuuden luomiseksi
- Ammatillinen koulutus sellaisenaan tuottaa työmarkkinakelpoisuuden
- Niille, joiden opiskelunvalmiudet eivät luo edellytyksiä jatko-opintoihin korkea-asteella, ammatillinen koulutus on toimiva väylä työllistymiseen
- Työelämän muutokset edellyttävät osaamisen päivittämistä – usein jopa alan vaihtoa, on loogista, että myös tarvittava uusi osaaminen hankitaan ammatillisessa koulutuksessa
- Suuressa osassa ammatteja ei ole lisäarvoa korkea-asteen tutkinnon suorittamisesta, työelämän muutoksesta huolimatta nämä työtehtävät eivät ole poistumassa (esim. kaupan ala, rakentamiseen liittyvät alat, käsi- ja taideteollisuusalat, suuri osa hoitoalan tehtävistä, kiinteistöjen ja tilojen hoitoon liittyvät alat, useat tekniikan alat, useat teollisuuden alat, logistiikka-alan suorittavat tehtävät).

Rahoitusta koskevat simulaatiolaskelmat tulisi olla julkisia. Niihin viitataan perustelutekstissä, mutta asiaa ei millään tavalla avata eikä perustella.

Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta:

Rahoituksen eriyttäminen ei ole perusteltua. Edellisen ammatillisen koulutuksen lainsäädännön muutoksen yhteydessä nuorten ja aikuisten ammatillinen koulutus yhdistettiin. Tämä on tuonut suurten kaupunkien kuten Helsinki, Tampere, Turku, Espoo ja Vantaa ulkopuolella mahdollisuuden ylläpitää monialaista alueen työvoimatarpeet täyttävää koulutusta. Opiskelijaksi hakeutuvien aikuisten ja nuorten kokonaismäärä on useilla aloilla yhteensä sellainen, että koulutuksen järjestäminen on sekä taloudellisesti että toiminnallisesti mahdollista. Myöskään työvoiman kysyntä ei mahdollista kahden erillisen koulutuspolun toteuttamista. Rahoituksen eriyttäminen, vaikka se ei lähtökohtaisesti olekaan lakimuutoksen tarkoitus, voi pitkällä tähtäimellä johtaa koulutusten eriyttämiseen. Tämä johtaa koulutustarjonnan supistumiseen eli opiskelijoiden valintamahdollisuuksien kaventumiseen sekä alueellisen työvoimatarpeen ja koulutuksen epätasapainoon. Eriyttäminen myös monimutkaistaa rahoitusta ja seurantaa sekä sitä kautta luo lisää tarpeetonta byrokratiaa ja nostaa kustannuksia. Kustannusnousu ohjaa rahoituksen käyttöä opetuksesta hallinnollisten tehtävien hoitamiseen.

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta:

10, 13 ja 19§ muutokset ovat on kannatettavia

26 § opiskelijavuosien erottaminen oppivelvollisille ja jatkuvaan oppimiseen ei ole tarkoituksenmukaista ja luo tarpeetonta lyhyen tähtäimen vaihtelua järjestäjäkohtaiseen rahoitukseen. Oppivelvollisten määrässä on merkittäviä vuosikohtaisia vaihteluita. Nykyjärjestelmä on mahdollistanut toiminnan ja rahoituksen tasaisuuden, kun koulutuksen järjestäjällä on mahdollisuus tasata kausivaihteluita jatkuvan oppimisen määrällisellä säätelyllä paikallisesti siten, että kokonaisuus vastaa työelämän tarpeita.

Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta:

9§ opiskelijavuosien erottaminen oppivelvollisille ja jatkuvaan oppimiseen ei ole tarkoituksenmukaista ja luo tarpeetonta lyhyen tähtäimen vaihtelua järjestäjäkohtaiseen rahoitukseen. Oppivelvollisten määrässä on merkittäviä vuosikohtaisia vaihteluita. Nykyjärjestelmä on mahdollistanut toiminnan ja rahoituksen tasaisuuden, kun koulutuksen järjestäjällä on mahdollisuus tasata kausivaihteluita jatkuvan oppimisen määrällisellä säätelyllä paikallisesti siten, että kokonaisuus vastaa työelämän tarpeita.

32§ edellisen perusteella tämä ei ole tarpeellista eikä kannatettavaa.

Salossa 7.6.2022 Salon seudun koulutuskuntayhtymä, hallitus

Juhantila Olli-Pekka
Salon seudun koulutuskuntayhtymä